

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Frygt og Bæven

Citation: Kierkegaard, Søren: "Frygt og bæven", i Kierkegaard, Søren: *Frygt og bæven*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 95. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard02val-shoot-idm140578676850992/facsimile.pdf> (tilgået 21. oktober 2021)

Anvendt udgave: Frygt og bæven

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

Tid kan adspredde, ingen Tid læge, at vide, at det hjælp Intet, om Tilværelsen gjorde Alt! En græsk Forfatter skjuler i sin simple Naivitet saa uendeligt Meget, naar han siger: πάντως γὰρ οὐδείς Ἐρωτα ἔρωγεν ἢ φευξέται; μέχρι ἂν κάλλος ἢ καὶ ὀφθαλμοὶ βλέπωσιν (cfr. *Longi Pastoralia*). Der var mangen Pige, der blev ulykkelig i Kjærlighed, men hun blev det dog, Sara var det, før hun blev det. Det er tungt, ikke at finde den, til hvem man kan hengive sig, men det er udsigeligt tungt ikke at kunne hengive sig. En ung Pige hengiver sig, og da siger man: nu er hun ikke fri mere, men Sara var aldrig fri, og dog havde hun aldrig hengivet sig. Det er tungt, om en Pige hengav sig, og blev bedragen, men Sara var bedragen, før hun hengav sig. Hvilken Verdens Sorg ligger der ikke i det Følgende, da Tobias endelig vil ægte hende? Hvilke Bryllups-Ceremonier, hvilke Forberedelser! Ingen Pige er bleven bedragen som Sara; thi hun blev bedragen for det Saligste af Alt, den absolute Røgdøm, som selv den fattigste Pige eier, bedragen for Hengivelsens trygge, ubegrændsede, ubundne, tøilesløse Fortabelse; thi der skulde jo først ryges, idet Hjertet af Fisken og Leveren blev lagt paa glødende Emmer. Og hvorledes maa Moderen ikke tage Afsked med Datteren, der da ligesom hun selv er bedragen for Alt, i Continuitet hermed maa bedrage Moderen for det Skjønneste. Man læse blot Fortællingen. Edna tilberedte Kammeret og hun ledede Sara derind, og græd, og hun annammede sin Datters Graad. Og hun sagde til hende: mit Barn vær frimodig! Himmelens og Jordens Herre give Dig Glæde for denne Din Sorg! Datter, vær frimodig. Og nu Bryllups Øieblikket, man læse, hvis man ellers kan det for Taarer: men da de begge vare indelukte tilhobe, opstod Tobias af Sengen og sagde: Staa op Søster! og vi vil bede, at Herren maa forbarne sig over os (8, 4).

Dersom en Digter læste denne Fortælling, dersom han vilde benytte den, jeg vedder hundrede mod En, han lagde Alt an paa den unge Tobias. Dette Heltemod at ville vove sit Liv i en saa øiensynlig Fare, hvorom Fortællingen endnu engang minder; thi Raguel siger Morgenens efter Brylluppet til Edna: send en af Pigerne hen og lad hende see, om han lever, men hvis ikke, at jeg kan begrave ham, og Ingen skal vide det (cfr. 8, 13) – dette Heltemod blev Opgaven. Jeg tillader mig at foreslaae en anden. Det er kjækt, og behjert og ridderligt handlet af Tobias, men enhver Mand, der ikke har Mod dertil, han er en Ærtekjelling, der hverken veed, hvad Kjærlighed er, eller

hvad det er at være Mand, eller hvad det er Umagen værd at leve for, han har end ikke fatter det lille Mysterium, at det er bedre at give end at modtage, og har ingen Ahnelse om det store: at det er langt sværere at modtage end at give; det vil da sige, naar man har havt Mod til at undvære og i Nødens Stund ikke blev feig. Nei, Sara hun er Heltinde. Hende vil jeg nærme mig, som jeg aldrig har nærmet mig nogen Pige, eller følt mig fristet til i Tanken at nærme mig nogen, jeg har læst om. Thi hvilken Kjærlighed til Gud hører der dog ikke til, for at ville lade sig helbrede, naar man saaledes fra Begyndelsen af er forqvaklet uden Skyld, fra Begyndelsen af et forulykket Exemplar af et Menneske! Hvilken ethisk Modenhed for at paatage sig det Ansvar, at tillade den Elskede et saadant Vovestykke! Hvilken Ydmyghed ligesoverfor et andet Menneske! Hvilken Tro til Gud, at hun ikke i næste Øieblik skulde hade den Mand, hvemt hun skyldte Alt!

Lad Sara være en Mand, og det Dæmoniske ligger lige ved Haanden. Den stolte, ædle Natur kan taale Alt, men een Ting kan den ikke taale, den kan ikke taale Medlidenhed. Der ligger en Krænkelser deri, som kun kan tilfoies ham af en høiere Magt; thi ved sig selv kan han aldrig blive Gjenstand derfor. Har han syndet, da kan han bære Straffen, uden at fortvivle, men det uden Skyld fra Modersliv at være udseet til Offer for Medlidenheden, en sød Lugt i dens Næse, det kan han ikke udholde. Medlidenhed har en besynderlig Dialektik, den fordrer i det ene Øieblik Skyld, i det næste vil den ikke have det, og derfor bliver det, at være prædestineret til Medlidenhed, forfærdeligere og forfærdeligere, jo mere Individets Ulykke er i Retning af det Aandlige. Men Sara har ingen Skyld, hun er henkastet som et Rov for alle Lidelser og skal dertil endnu martres af Menneskenes Medlidenhed, thi endogsaa jeg, der dog beundrer hende mere end Tobias elskede hende, endogsaa jeg kan ikke nævne hendes Navn uden at sige: den stakkels Pige. Lad en Mand være i Saras Sted, lad ham vide, at dersom han vil elske en Pige, da kommer en Helvedes Aand og myrder den Elskede i Bryllupsnatten, da var det vel muligt, at han valgte det Dæmoniske; han lukkede sig inde i sig selv, og sagde paa den Maade, som en dæmonisk Natur taler i Lodom: »Tak, jeg er ingen Ven af Ceremonier og Vidtøftigheder, jeg forlanger aldeles ikke Kjærlighedens Lyst, jeg kan jo blive en Blaubart, der har min Fryd af at see Pigerne segne i Bryllupsnatten.» Man faaer i Almindelighed